🧑‍🏫 מהדורה למורה – ארבעה ימים, שלושים קילומטר, שכבה אחת

כתבה · כיתה ט' · זהות ותרבות · מסלול רגיל

💡 מבנה הדף: פתיחה ← טקסט בפסקאות מסומנות ← חלק א' איתור (רמה א') ← חלק ב' הסקה, השוואה ומונח (רמה ב') ← חלק ג' טיעון ועמדה (רמה ג') ← משימת כתיבה ← כרטיס יציאה.

חלק א' – איתור מידע

1. כמה תלמידים יצאו למסע, וכמה ימים נמשך (פסקה א')? · מאה ועשרים תלמידים; ארבעה ימים.

2. ציינו שתיים מן השאלות שהעלו המדריכים ליד המדורה (פסקה ד'). · שתיים מאלה: איזה מקום מרגיש כמו בית? מה סיפרו הסבים על הגעתם? מה הייתם רוצים לתת לקהילה?

3. אילו שתי ביקורות הועלו על המסע (פסקה ו')? · יותר מדי שעות הליכה ומעט זמן חופשי / האוכל ביום השלישי; צורך בחלופות מסודרות לתלמידים עם קשיים רפואיים.

חלק ב' – הסקה, השוואה ומונח

4. (הסקה) מה אפשר להסיק מן הסיפור של שירה בעלייה על הקשר בין קושי לבין גיבוש של קבוצה? · דווקא ברגעי קושי אנשים עוזרים זה לזה, גם בלי להכיר; הקושי המשותף יוצר קרבה ותחושת שייכות.

5. (השוואה) השוו בין שירה בתחילת המסע לבין שירה בסופו – ביחס לשכבה וביחס לעצמה (פסקאות ג' ו־ז'). · בהתחלה – הכירה כעשרים אנשים, הרגישה שהיא מעכבת. בסוף – מכירה את כולם, מרגישה שייכת ובטוחה ביכולתה "לעלות על הר גם כשכואב".

6. (מונח) מה פירוש המונח "זהות" לפי ענבל (פסקה ה')? הסבירו בלשונכם והביאו דוגמה מן הכתבה. · זהות נבנית מסיפורים, ממקומות ומאנשים, ולא רק מלימוד בכיתה. דוגמה: מבט על הכנרת, סיפור משפחה של חבר ליד המדורה.

חלק ג' – טיעון ועמדה

7. יש הטוענים שמסע שכבתי של כמה ימים צריך להיות חובה לכל תלמידי ט', ויש הטוענים שעדיף לתת לתלמידים לבחור אם להשתתף. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם. · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (גיבוש בעלייה, שיחות המדורה, הביקורות, תלמידים עם קשיים רפואיים).

משימת כתיבה – מה בודקים

8. ענו על אחת משאלות המדורה – "איזה מקום בארץ מרגיש לכם כמו בית?" – בפסקה של 8–10 שורות, עם תיאור חושי (מראה, קול, ריח). · פתיחה, תיאור מקום עם פרטים חושיים, הסבר למה הוא "בית", סיום אישי.

📋 מחוון לתשובה הפתוחה (חלק ג')

4 – מצוין · עמדה ברורה בפתיחה; שני נימוקים הגיוניים; הוכחה או דוגמה מדויקת מן הטקסט (עם ציון פסקה); סיכום; לשון תקינה ומכבדת.

3 – טוב · עמדה ברורה; נימוק אחד מפותח היטב; דוגמה מן הטקסט או מן הניסיון; מבנה מסודר.

2 – חלקי · עמדה קיימת אך לא חדה; נימוק כללי; אין דוגמה או שהדוגמה אינה קשורה.

1 – בהתחלה · חוזר על הטקסט בלי עמדה, או עמדה בלי נימוק.

✏️ דף עבודה – 🥾 ארבעה ימים, שלושים קילומטר, שכבה אחת

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כתבה · כיתה ט' · מסלול רגיל

💡 מסע שכבתי הוא הרבה יותר מטיול. ימים של הליכה, לינה בשטח ושיחות ליד המדורה משנים לפעמים את הדרך שבה אנחנו רואים את עצמנו, את הקבוצה ואת הארץ. הכתבה שלפניכם מלווה מסע של שכבת ט'.

כתבה

🥾 ארבעה ימים, שלושים קילומטר, שכבה אחת

יציאה בחושך

א השעה חמש וחצי בבוקר, ומגרש החניה של בית הספר מלא תיקים גדולים, שקי שינה ופרצופים מנומנמים. מאה ועשרים תלמידי ט' עומדים לצאת למסע של ארבעה ימים, מהגליל אל הכנרת. "אני לא מאמין שאני ער בשעה כזאת," ממלמל נדב, ונשען על התיק של חבר. אבל מאחורי העייפות יש גם התרגשות: רבים מהם מעולם לא ישנו בשטח, ואף אחד לא יודע בדיוק מה מחכה בדרך.

ההבדל בין טיול למסע

ב "בטיול שנתי מגיעים לאתרים, מצטלמים וממשיכים," מסבירה ענבל, רכזת החינוך החברתי שליוותה את השכבה. "במסע הדרך עצמה היא העיקר. הולכים לאט, נושאים את הציוד, מבשלים יחד וישנים תחת כיפת השמיים. כשהגוף מתאמץ והטלפון כמעט לא עובד, משהו נפתח. אנשים מדברים אחרת." לדבריה, המטרה איננה רק להכיר את הארץ ברגליים, אלא גם לשאול: מה מחבר אותנו למקום הזה, ומה מחבר בינינו?

היום השני – העלייה

ג הקושי האמיתי הגיע ביום השני, בעלייה התלולה בדרך לרכס. השמש קפחה, המים בבקבוקים התחממו, ושירה, שסבלה מכאב בברך, התחילה לפגר. "רציתי לבכות," היא מספרת. "הרגשתי שאני מעכבת את כולם." ואז קרה משהו שאף אחד לא תכנן: שני בנים מהכיתה המקבילה, שכמעט לא הכירה, לקחו את התיק שלה, ואחת הבנות התחילה לשיר. תוך דקות כל הקבוצה שרה, וההליכה נהייתה קלה יותר. "הגעתי למעלה עם כולם. זה היה הרגע הכי טוב שלי השנה."

שאלות ליד המדורה

ד בערבים התכנסו התלמידים במעגלים קטנים סביב המדורה. כל ערב המדריכים העלו שאלה אחרת: "איזה מקום בארץ מרגיש לכם כמו בית?", "מה סבא או סבתא שלכם סיפרו לכם על הגעתם לכאן?", "מה הייתם רוצים לתת לקהילה שלכם?" התשובות היו מגוונות כמו השכבה עצמה. היו מי שסיפרו על משפחות שהגיעו ממרחקים, על כפר של סבתא, על שכונה בעיר הגדולה. "גיליתי שהחבר שיושב לידי בכיתה כבר שלוש שנים הוא נכד של מישהו שעבר מסע הרבה יותר קשה מהמסע שלנו," מספר נדב.

זהות – לא רק בספרים

ה לפי ענבל, זה בדיוק הלב של המסע. "זהות היא לא רק מה שלומדים בשיעור. היא נבנית מסיפורים, ממקומות ומאנשים. כשתלמידה עומדת על הר ורואה את הכנרת שהיא מכירה מתמונות, וכשתלמיד שומע את סיפור המשפחה של חבר, הם מרגישים חלק ממשהו גדול יותר. וזה קורה בלי הרצאות." היא מוסיפה שמסע טוב מכבד את כל המשתתפים: את מי שמגיעים מבתים שונים, עם מנהגים ואמונות שונים.

וגם ביקורת

1 לא כולם התלהבו מכל רגע. "היו יותר מדי שעות הליכה וקצת מדי זמן חופשי," אומרת תמר, "והאוכל ביום השלישי היה פשוט אסון." אחרים העירו שתלמידים עם קשיים רפואיים צריכים חלופות מסודרות יותר. ענבל מקבלת את הביקורת בברכה: "המסע הבא יהיה טוב יותר בזכות מה שהם אומרים. גם זה חלק מהחינוך."

חזרה הביתה

2 ביום הרביעי, כשהאוטובוסים חזרו למגרש החניה, התיקים היו מאובקים והפרצופים שזופים. אבל משהו השתנה. "לפני המסע הכרתי אולי עשרים אנשים בשכבה," אומרת שירה. "עכשיו אני מכירה את כולם. ואני מכירה גם את עצמי קצת יותר – אני יודעת שאני יכולה לעלות על הר, גם כשכואב."

📚 **מילים חשובות: מסע** – דרך ארוכה, הליכה של כמה ימים · **רכס** – שורה של הרים · **קפחה** – (השמש) חיממה מאוד · **לפגר** – להישאר מאחור · **להתכנס** – להתאסף יחד במקום אחד · **זהות** – מי שאנחנו: מה שמגדיר אותנו ומחבר אותנו לאנשים ולמקומות · **חלופה** – אפשרות אחרת

חלק א': איתור מידע (רמה א')

1. כמה תלמידים יצאו למסע, וכמה ימים נמשך (פסקה א')?

2. ציינו שתיים מן השאלות שהעלו המדריכים ליד המדורה (פסקה ד').

3. אילו שתי ביקורות הועלו על המסע (פסקה ו')?

חלק ב': הסקה, השוואה והבנת מונח (רמה ב')

4. מה אפשר להסיק מן הסיפור של שירה בעלייה על הקשר בין קושי לבין גיבוש של קבוצה? (הסקה)

5. השוו בין שירה בתחילת המסע לבין שירה בסופו – ביחס לשכבה וביחס לעצמה (פסקאות ג' ו־ז'). (השוואה)

6. מה פירוש המונח "זהות" לפי ענבל (פסקה ה')? הסבירו בלשונכם והביאו דוגמה מן הכתבה. (מונח)

חלק ג': טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

7. יש הטוענים שמסע שכבתי של כמה ימים צריך להיות חובה לכל תלמידי ט', ויש הטוענים שעדיף לתת לתלמידים לבחור אם להשתתף. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

☐ כתבתי עמדה ברורה ☐ הוספתי נימוק הגיוני ☐ הבאתי הוכחה או דוגמה

משימת כתיבה

8. ענו על אחת משאלות המדורה – "איזה מקום בארץ מרגיש לכם כמו בית?" – בפסקה של 8–10 שורות, עם תיאור חושי (מראה, קול, ריח).

🎟️ כרטיס יציאה

1. משפט אחד מן הטקסט שאני זוכר/ת: _____
2. שאלה שעדיין יש לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟